

LES DIFICULTATS DE LA CONCILIACIÓ LABORAL I FAMILIAR

Cangurs d'estiu

S'acaben les classes i comencen les vacances escolars. Moltes famílies han de buscar la millor fórmula per cuidar els més petits de la casa.

MÓNICA TUDELA
BARCELONA

Aquest dijous s'acaben les classes. Comencen les vacances escolars i, per a molts pares, un problema per resoldre. ¿Què poden fer amb els nens fins al 15 de setembre? ¿Com els mantenen distrets durant més de dos mesos quan les seves vacances a la feina duren, amb sort, només un mes? Un any més, es planteja l'etern debat sobre la conciliació laboral i familiar. «Durant el curs ja és difícil, però la situació és més greu durant l'estiu», comenta Montse Villanueva, de la Federació d'Associacions de Mares i Pares d'Alumnes de Catalunya (FAPAC).

Les opcions per deixar els nens són múltiples. «Instal·lar els nens amb els avis és la més fàcil. Una altra possibilitat és combinar-se les vacances entre els dos pares, encara que no és gaire convenient per a una vida familiar harmoniosa. Finalment hi ha l'ool en casals i espais durant l'estiu. Aquesta opció és molt bona per als nens. El problema està en els diners que costen i que no totes les famílies ho poden assumir», apunta Villanueva. Una família en la qual els pares treballin i que es vegi obligada a deixar el nen en un casal de 9 a 17 hores tot un mes i després unes hores amb la cangur, pot arribar a gastar entre 800 i 1.300 euros. Un sou per a moltes famílies.

Alguns ajuntaments, la Generalitat i algunes de les entitats que ofereixen les activitats atorguen beques destinades a les famílies amb pocs recursos, però el cert és que no hi ha ajudes per a tothom.

ELS CASALS

«Els nens necessiten una vida social activa»

Un casal molt animat és el títol que aquest any han posat al casal d'estiu Crea i Creix al Patronat Domènec, al barri barceloní de Gràcia. Vicky Vilalta i Eva Ballesteros, que en són coordinadores, l'expliquen: «Cada any s'escull un centre d'interès al voltant del qual giren les activitats i aquest any han sigut els animals». Portar els nens a un casal és una de les opcions que tenen els pares. Normalment els casals es porten a terme a la mateixa escola on els nens estudien tot l'any, però amb activitats diferents i orientades a potenciar altres valors. «Els nens necessiten una vida social activa i ser educats en molts àmbits, i en un casal es tracten aspectes com conèixer el barri, anar en autobús o en metro, qüestions d'urbanitat, de civisme, explicar contes... Hi ha també una educació emocional i molts nens esperen amb ànsia que acabin les classes perquè comencin els casals», declara Ballesteros.

EL CASAL D'ESTIU ►► Eva Ballesteros i Vicky Vilalta coordinen el casal Crea i Creix del Patronat Domènec, a Gràcia. «Trenquem el concepte d'estar tancats a l'escola. Anem a la piscina, al parc... En definitiva, ens entretenim». Entre 40 i 130 euros per setmana, segons horari.

LA CANGUR ►► Diana Torres, de 18 anys, cuida l'Alicia, de 7. «A les sis l'espero a la parada de l'autocar, fem els deures una estona, passegem o juguem i, si es porta bé, li compro un gelat. És una mica tímida al principi, però molt afectuosa», explica. Entre 9 i 10 euros per hora.

terros, que en són coordinadores, l'expliquen: «Cada any s'escull un centre d'interès al voltant del qual giren les activitats i aquest any han sigut els animals». Portar els nens a un casal és una de les opcions que tenen els pares. Normalment els casals es porten a terme a la mateixa escola on els nens estudien tot l'any, però amb activitats diferents i orientades a potenciar altres valors. «Els nens necessiten una vida social activa i ser educats en molts àmbits, i en un casal es tracten aspectes com conèixer el barri, anar en autobús o en metro, qüestions d'urbanitat, de civisme, explicar contes... Hi ha també una educació emocional i molts nens esperen amb ànsia que acabin les classes perquè comencin els casals», declara Ballesteros.

De Casals n'hi ha de molts preus, però per citar un exemple, a Barcelona un casal de 9 a 17 hores amb dinar inclòs més un dia setmanal d'excursió i un dia de piscina costa 98 euros per setmana, segons preus màxims fixats pels districtes. «Tenen un valor educatiu indiscutible, però una gran majoria de famílies, i més si tenen dos fills, no s'ho poden permetre durant un mes sencera», comenta Josep M. Valls, de la Fundació Catalana de l'Esplai.

CANGURS

«Amb la nena em sento supermami»

Diana Torres té 18 anys, estudia Dret a la Universitat de Barcelona i va començar a treballar com a cangur l'estiu passat. Cuida l'Alicia, de 7 anys. «M'entenc molt bé amb ella i, a sobre, m'ho passo bé cuidant-la», explica. La Diana cobra 450 euros al mes per 15 hores setmanals (uns 7,5 euros l'hora). «Els diners els faig servir per viatjar o l'estiu, per a les meves despeses i per poder sortir». «Jo em sento una supermami quan sóc amb l'Alicia. Mai travesso en vermell. Vaig agafada de la mà amb ella i jo em col·loco a la part on passen els cotxes. La protegiu», comenta la Diana. Res-

pecte a la responsabilitat i que suposa cuidar un nen petit, La Diana ho té clar: «Sempre et fa una mica de cosa, per si li passa res a la nena. Però tinc clar que amb ella he de ser responsable, i crec que ho sóc». Els preus de les cangurs oscil·len entre els 6 i els 10 euros per hora.

Berta Marquès també és cangur. Té 15 anys, estudia 3r d'ESO i cuida nens des de principis de curs. «Els nens sempre m'han agradat molt i, per a mi, és una bona manera de passar les tardes i de guanyar uns quants diners». Durant el curs la Berta ha cuidat tres germans i ara que comença l'estiu es farà càrrec de dos nens més, de 8 i 5 anys. La seva jornada començarà a les vuit del matí. «A aquella hora vaig a casa seva, esmorzo amb ells, els ajudo a fer les tasques que tinguin i cap a les onze surtim per Sant Cugat a passejar o amb les bicicletes. A les tres torna la seva mare a casa», explica la noia.

MARES AUTOSUFICIENTS

«La nena està molt a gust amb la veïna»

Una opció alternativa a les cangurs i els casals és organitzar-se entre mares i pares —però sobretot entre elles— per cuidar els nens. És el cas de l'Anni i la Lupe, veïnes de Santa Coloma de Cervelló (Baix Llobregat). Totes dues van arribar a un pacte el mes d'abril passat pel qual la Lupe cuida la filla de l'Anni, d'un anyet, mentre ella treballa i l'Anni porta a l'escola i recull els nens de la Lupe. «A vegades a la nena la cuida el meu pare, però quan ell no pot la deixo amb la veïna. És molt còmode. Com que vivim porta amb porta no he de sortir ni de la meua escola», comenta l'Anni.

«Vaig estar pensant a contractar una cangur, però ho vaig descartar. Amb la Lupe tot és fàcil. Es queda a casa meua i la nena no surt del seu entorn i, a més a més, la coneix i està molt a gust amb ella». «A l'estiu, mentre treballa, també comptaré amb ella. Tinc una gran sort», afegeix. Amb aquesta opció autosuficient, tot queda a casa.

ESPLAIS I COLÒNIES

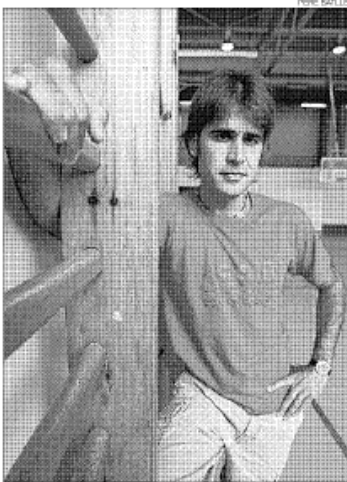
«Es transmeten valors educatius»

Apuntar els nens a un esplai o a unes colònies d'estiu fora de casa és una altra de les opcions més esteses, sobretot durant l'última setmana de juny i el mes de juliol. L'oferta és variada (igual que els preus) i es pot optar per colònies tradicionals amb activitats diverses normalment en entorns envoltats de naturalesa o bé per estades d'estiu centrades en l'esport o en l'aprenentatge de les llengües, per citar dos exemples.

«El perfil de la família que opta per això és molt divers. La majoria són famílies que ho necessiten perquè treballen i no poden atendre el nen, però també ho fan pel valor educatiu que pot transmetre una experiència d'aquest tipus», comenta Bàrbara Segura, coordinadora de la campanya d'estiu de la Fundació Pere Tarrés. A pesar que pares i educadors coincideixen que es tracta d'una opció interessant, no totes les famílies s'ho poden permetre. A la

LES MARES AUTOSUFICIENTS ▶▶ L'Anni i la Lupe, amb els seus fills, s'organitzen entre elles per compartir atencions i trasllats a l'escola. «Quan tens fills, compatibilitzar els horaris és molt difícil. O tens avis o diners per a una cangur o has d'usar la imaginació», diu l'Anni.

L'ESPLAI I LES COLÒNIES ▶▶ Dani Pérez, de CET 10 i Albert Viure, de la Fundació Pere Tarrés. «En unes colònies s'aprenen valors com el companyerisme, l'autonomia, l'amor per la naturalesa», comenta Viure. Entre 180 i 800 euros per setmana, segons horari i lloc. A l'estranger, més car.

ELS AVIS ▶▶ La Maria Rosa i el José, amb la seva neta Mar juguen en uns jardins. «El sacrifici de cuidar la petita el compensa el fet que se t'agafi al coll. No té preu», comenta el José. Moltes famílies que treballen tren dels avis per cuidar els petits de la casa.

Fundació Pere Tarrés, un camp de treball de 7 dies costa 225 euros i un curs residencial d'anglès de 12 dies, 875 euros.

A CET 10, una entitat que organitza activitats esportives al districte barceloní de Sant Martí, per citar un altre exemple, una setmana de colònies costa uns 200 euros. «Mirem d'oferir als nens activitats esportives que surtin una mica del més habitual i practiquem esports com l'esgrima, el beisbol o el rugbi», comenta Dani Pérez, responsable d'activitats d'oci de CET 10.

«L'educació durant el temps lliure, a més a més de ser un acte de conciliació familiar, també és un factor educatiu. Nosaltres reclamem que el temps d'oci no sigui exclusiu», comenta Josep Maria Valls, de l'Esplai. L'entitat ha posat en marxa aquest estiu una campanya titulada Playo esplai que pretén fer reflexionar els pares sobre el tipus d'oci que volen per als seus fills: el passiu davant de les pantalles de l'ordinador, la tele o les consoles, o l'actiu que ofereixen les entitats d'oci i els esplais. «En 10 anys els esplais han passat de fer activitats durant el mes de juliol a fer activitats també al mes de juny, al setembre i fins i tot a l'agost. Això és un símptoma d'adaptació a la realitat laboral», afegeix.

ELS AVIS

«Mentre puguem, les cuidarem»

Una altra opció amb cost zero és deixar els nens amb els avis o amb altres familiars pròxims. Una enquesta de la Universitat Carlos III realitzada l'any passat entre 1.200 mares treballadores de tot Espanya revela que l'atenció dels nens per vacances quan els pares treballen anava a càrrec dels avis en un 53,4% dels casos.

José Lafont i Maria Rosa Piñás són un bon exemple d'avis entregats. Cuiden les seves netes amb devoció. Tres dies a la setmana es lleven a les set del matí per, a les vuit, ser a casa de la seva filla i, mentre ella treballa, ocuparse de la seva neta petita, Mar, d'1 any. «Li donem l'esmorzar, a vegades la banyem i després baixem al parc o a la platja fins a les 12.30. Després toco dinar i migdiada», diu Maria Rosa. Altres dies, s'encarreguen d'anar a recollir la més gran, Alba, al col·legi. «El pla el sabem d'un dia per l'altre» —afegeix— «però ho fem amb gust perquè quan no les tens a prop les trobes a faltar». «Per a mi, cuidar la nena suposa total dedicació, però com que és pel meu ho faig amb gust. Si la portessin a la guarderia o amb una cangur per a mi seria un disgust», comenta José. «Mentre el cos aguanti i puguem, les cuidarem», afegeix.

De la mateixa opinió és Presentació Quílez, de 72 anys, que cuida les seves netes adolescents —una d'elles Diana Torres, la cangur— i un net de 5 anys. «M'ocuparé d'ell 15 dies, després se n'anirà 15 dies més de colònies i després tornaré a cuidar-lo una altra vegada», explica. «Quan falli la meua generació no sé què passarà, perquè a les àvies d'avui dia ens ha tocat cuidar les mares, els fills i els nets, i sense cobrar ni un duro». ■